

Miasta bardziej eko

Czy warszawska architektura choć trochę się zazieleni w XXI w.? A może ekorozwiązania nad Wisłą to tylko gadzety do betonu?

DARIUSZ BARTOSZEWICZ

Otwarcie Centrum Nauki „Kopernik” nad Wisłą już we wrześniu. Mimo to nie będzie modułów fotowoltaicznych na dachu zamieniających energię słoneczną w elektryczną (o takim rozwiązaniu w ambasadzie Japonii przy ul. Szwoleżerów pisaliśmy wczoraj). Spuszczając wodę w toaletach Kopernika, nie skorzystamy z deszczówki. Nikt też nie pomyślał o prądzie z turbin wiatrowych czy pompie ciepła. O globalnym ociepleniu usłyszymy na wykładach, a interaktywne ekspozycje przybliżą nam nowoczesne technologie, które pozwalają zmniejszyć zużycie energii i emisję dwutlenku węgla - gdzieś na świecie, nie u nas.

Ogród na dachu i kratery

- Mimo tak dużego budynku nad tunelem Wisłostrady udało się nam zachować zieleni na 50 proc. działki. Na dachu urządzimy półtorahektarowy ogród - broni Kopernika dr Jan Kubic, główny projektant. - Chcieliśmy brać wodę z Wisły do systemów chłodzenia. Okazało się to niemożliwe.

Architekt marzył o panelach słonecznych czy wykorzystaniu deszczówki. Ale budżet ograniczony, terminy gonią, projektant musi więc zejść na ziemię. W dachu Kopernika powstają otwory nazywane „kraterami”, o bocznych ścianach ze szkła. Na ich dnie będą drzewa. „Dziury” w stropie początkowo miały zbierać deszczówkę (np. do podlewania ogrodu na dachu) - ale nie będą. Na szczęście przy tych „kraterach” udało się za-

chować okna. Będzie je można otwierać, by nie korzystać jedynie ze sztucznej klimatyzacji pożerającej prąd.

- Instalacje są bardzo zaawansowane. W ich projektowaniu brali udział inżynierowie z Büro Happold. Firma pracowała m.in. przy centrum nauki Pheno w Wolfsburgu według projektu Zaha Hadid - opowiada architekt.

Sanepid bada deszczówkę

Najbardziej „zielonym budynkiem” Warszawy ma być siedziba Fundacji na rzecz Nauki Polskiej przy ul. Krasickiego na Mokotowie. Młodzi architekci z pracowni Faab przerobili przedwojenny budynek na - jak mówią - „ekomaszynę”. - Jestem wrogiem wentylacji mechanicznej - powtarza współautor tego projektu Adam Białobrzeski. To samo mówił Holger Kleine, architekt ambasady Niemiec na Jazdowie: - Prawie żaden budynek rządowy w Niemczech nie ma klimatyzacji. I nie chodzi o to, że tak jest taniej. Chodzi o względy ekologiczne.

Ogrzewanie zimą i chłodzenie latem w mokotowskiej siedzibie fundacji zapewni woda przepływająca rurkami schowanymi w ścianach i stropach. Na elewacji zobaczymy wertykalny ogród, w planach są pionowe turbiny wiatrowe produkujące prąd i pompa ciepła. - Chcemy wykorzystać wodę spadającą z nieba. Będzie gromadzona w zbiorniku, filtrowana, uzdatniana lampą UV i dostarczana oddzielną instalacją do spluczek WC - wymienia architekt Adam Figurski.

Projektanci nie kryją, że sanepid jest nieufny. - Z rezerwą podchodzą do

różnych nowinek. Trzeba przekonywać i udowodniać, że to działa. I że na świecie już się sprawdziło - mówią.

Młodzi i przykłady ze świata

Młodzi coraz częściej myślą inaczej niż starzy, co pokazała niedawno wystawa najciekawszych dyplomów magisterskich Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej. Rysują trasy i parkingi rowerowe, zielone wieżowce, w których ma się odbywać produkcja żywności (inspirowane „pionowymi farmami” prof. Dicksona Despommiera z Columbia University).

- Za kilka lat w Tianjin połączonym z Pekinem szybkim pociągiem powstanie dzielnica finansowa wielkości połowy Manhattanu. Rząd chiński chciał tu „zielonego miasta” z edukacyjnymi ekoscieżkami, parkami, metrem. Ulice mają być dla pieszych i rowerzystów, do czego nie od razu udało nam się przekonać polityków. Zaprojektowaliśmy też farmy miejskie, w których będzie się hodować warzywa i zwierzęta, by pokazać dzieciom, że mleko nie pochodzi z supermarketu, tylko od krowy - mówił Mirosław Sztuka z firmy Aecom na seminarium „Od miasta efektywnego do miasta przyjaznego”.

I przekonywał, że w Warszawie nie warto likwidować ogródków działkowych pod budowę nowych bloków. Jego zdaniem powinno się je tak przekształcać, by mogły służyć wszystkim mieszkańcom, nie tylko działkowcom.

Świat znów nam ucieka, a przykłady płyną już nie tylko z Europy Zachodniej czy ze Stanów Zjednoczonych, ale też z Chin. ●